

tenrio, -onis, aquelio; lo que és devés lo nort: septentrionalis».

En francès ja es troben tots ells des del S. XII, en una forma que obliga a suposar que hi entraren des de l'anglo-saxó, car només segons la fonètica d'aquest dialecte germànic s'explica la reducció de la forma SÜNOAN que hagué de ser la del germànic comú, d'on a.-al. ant. *sund*, i esc. ant. *sunnan* (en neerl. *zuiden* i al. mod. *süden* són també formes manllevades). Per als detalls de la història de tot plegat, veg. l'article ESTE del DCEC/DECH, la monografia de Wahlgren, en *Studier i modern språkvetsenskap* x, 1928, 105-145, amb alguns complementos en Kluge-M., treballs on es donen també indicacions sobre l'etimologia proto-germànica i indoeuropea dels mots.

Nord, est [Belv.] i *oest* [Belv.] vénen també dels anglo-saxons *nord*, *east* i *west*, per conducte del francès.

Els compostos *nord-est*, *nord-oest* i *sud-oest* figuren només des de Lab. (1840), *sud-est* ja Belv.

DERIV.: *Nordestal* [Lab.]. *Sudoestada* [id.]. *Nord-estejar*, *nordoestejar*. *Nordejar* [1905, Bulbena]. *Nordic* [Dfa.] calc de l'al. *nordisch*.

Sud, *suda*, V. *assut*

SUDÀ, mall. 'molèstia' [DAG.], sembla ser provinent d'una forma vulgar de l'arrel àrabica *šud* 'dominar', 'ser negre': es pot pensar en *šudā* «bile noire, atrabile, affection mélancolique, spleen, hypocondrie, grippe» que Dozy (*Suppl.* 1, 760a) troba en *RMa.*, *PAlc* i Boqtor, i que no és més que la substantivació del femení de l'adj. '*šuyād* 'negre', al qual Hélot atribueix també el significat de «fâcheux» en l'àrab d'Algèria, i el *Qartās* (Marroc, S. XIV) aplica com a epítet d'un vent de gran violència. Com que no coneixem en detall el vocalisme i fonètica de l'àrab mallorquí no podem decidir entre això i *šaydāyī* (que segons les normes de l'àrab hispano-magrebí devia pronunciar-se *šaydāyī*), que *PAlc.* tradueix «melancólico», i té el mateix sentit en *RMa.* (Dozy, 699a); aquest els recull a les pp. 121 i 473, i a les pp. 121 i 490 dóna *šaydā'* sota l'epígraf *nigra*, afegint-hi (sens dubte en qualitat de plural) *šaydānāt*, que probablement s'accentuava *šaydānāt* en vulgar hispànic. No és inversemblant que el diftong àr. *ay* sonés *āy* o *ōy* en el parlar mayurkí i els catalans en fessin u.

DERIV.: *Sudanós* «molestós, pesat, ex.: *no sies sudanós*»; *AlcM* cita d'un escrit d'Obrador (1904) «la escrupolosa correcció y revisió de proves --- és prou difícil y sudanosa».

Sudamunt, V. *sus* i *munt* *Sudanós*, V. *sudà* *Sudari*, V. *suar* *Sudarrere*, V. *sus* i *rere* *Sudavall*, *sudavant*, V. *sus* (i *vall*, *ans*) *Sud-est*, *sud-oest*, V. *sud* *Sudevora*, V. *sus* i *vora* *Sudoral*, *sudorife*, *sudorífic*, *sudoripar*, V. *suar* *Sudorn*, V. *sadorn* *Suera*, V. *suar* *Sudrac*, V. *sodegar*

SUËTER, pres de l'angl. *sweater* que començà aplicant-se a un jersei ordinari que es posaven els qui

feien exercicis físics o esportius, perquè si suaven no rebessin un cop d'aire: pròpiament 'suador' de *to sweat* (pron. *suét*) 'suar'. □ 1.ª doc.: 1932, J. M. de Sagarra.

Suferir, V. *sofrir* *Suficiència*, *suficient*, V. *fer* *Sufix*, *sufixació*, +*sufixal*, *sufixar*, V. *fitar* *Suflar*, V. *inflar* *Suflimar*, V. *limit* i *sublim* *Sufocació*, -*ador*, -*ament*, *sufocant*, *sufocar*, *sufocatiu*, *sufocor*, *sufogar*, *sufoquina*, V. *ofegar* *Sufragani*, *sufragant*, *sufragar*, *sufragi*, *sufragista*, *Sufraïen*, V. *sofraja* *Sufregir*, V. *sofregir* *Sufrir*, V. *sofrir* *Sufrutescent*, *sufruticós*, V. *frutescent* *Sufumadura*, *sufumeri*, *sufumigar*, V. *fum* *Sufusió*, V. *fondre* *Suggerència*, *suggerent*, *suggerir*, -*geriment*, *gerible*, -*geridor*, *suggestible*, *suggestió*, -*gestionar*, -*nable*, -*nant*, *suggestiu*, *suggestivisme*, -*tivitat*, *suggestor*, V. *gest*

SUGIL-LACIÓ, pres del ll. *sugillatio*, -*ōnis*, derivat de *sugillare* 'contundir, fer un blau, una contusió'. □ 1.ª doc.: 1868, *SLitCosta*.

Sugor, V. *suor* *Suiar*, V. *sollar* *Suïcida*, *suïcidar-se*, *suïcidi*, V. *seu* pron. *Suire*, *suirera*, *suïro*, V. *suro* *Suja*, V. *setja* *Sujou*, V. *jou* *Sul*, V. *sus* *Sulceres*, V. *suls* (SOLSTR) *Sulciforme*, V. *solc* *Sulfàcid*, *sulfàmida*, *sulfat*, *sulfatar*, *sulfhidric*, -*hidrat*, *sulfít*, *sulfo-*, *sulfona*, -*jonal*, -*jonat*, -*fònic*, *sulfur*, *sulfurar*, *sulfuri*, -*fúric*, -*fúril*, -*furós*, V. *sofre* *Sulibert*, V. *celobert* *Sull* adj., V. *xollar*

SULLA, farratge com la trepadella, del ll. tardà SYLLA id., d'origen desconegut. □ 1.ª doc.: DAG.

Germà del cast. SULLA [DCEC/DECH, 1607, i un cop en doc. dels Ss. XIII-XVI], i de l'it. *sulla* [1767]: aquell es localitza cap a Cadis i potser també Aragó, i aquest és ben conegut en el Sud, des de Roma a Sicília i (as)*sudda* a Sardenya; també hi ha un *súlla* o *súllaç*, aquell a Algèria i Malta, i aquest antic però mal identificat; com a llatí solament en tenim notícia en un comentador de fi S. IV, MLWagner, *ZRPb.* xxxix, 729-31, i *DEtSdo.*, s. v. *sudda*. En català, la font és el DAG.: «(Mall., Men.) planta leguminosa, esparceta». Colmeiro (*Enum.* II, 240) no el dóna com a nom cat.: reporta que Dufour ha vist la planta en el P. Val., i que a les Illes se'n diu *clover*, o bé *coronada*, a Mall. (Barceló) i Men. (Ramis).

Sullà, V. *sus* i *allà* *Sullaca*, V. *solaca* *Sullanetes*, *sullanos*, V. *sus* i *allà* *Sullar*, +*sullard*, V. *solar* *Sulleca*, V. *solaca* *Súllera*, V. *sóllera* *Sulsera*, V. *sal-sora* (SAL) *Sulsida*, *sulsider*, *sulsit*, *sulsuít*, V. *solsir* *Sultà(n)*, *sultiana*, V. *soldà* *Sultra*, V. *sol'ta* (SOL-DRE) *Sum*, *suma*, V. *som*

SUMAC, planta com roldor de l'àr. *summaq* id., que sembla haver estat pres de l'arameu *su(m)maqa* 'vermell, rosat', pel color de la seva fruiteta. □ 1.ª doc.: S. XIV.

Cites d'Alcoatí i d'Ibn Wáfíd en *AlcM*, i des del